

FYSIS a „otevřenost“ do budoucnosti

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2003](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2003](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 24. 12. 2003
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 24. 12. 2003

FYSIS a „otevřenost“ do budoucnosti

O FYSIS můžeme mluvit v různých významech: buď že (pravé) jsoucno „má“ FYSIS, nebo že samo „je“ FYSIS, nebo že FYSIS vládne (pravému) jsoucnu, apod. V každém případě je pro FYSIS charakteristická jistá otevřenost do budoucnosti, a to ve dvojím smyslu: a) otevřenost k setkání s jiným jsoucnem (a tedy jinou FYSIS) a připravenost k reagování na ně (na ni), eventuálně připravenost k tomu, aby na ně reagovala jiná jsoucna – tedy připravenost k interakcím; b) otevřenost (a vnímavost) nejen vůči jiným jsoucnům, ale i vůči nějakým „ne-jeoucům“, nepředmětným „skutečnostem“, teprve čekajícím na uskutečnění a vyžadujícím je. Bylo by proto hrubým omylem chápat FYSIS pouze jako hotovou danost, tj. danost tak říkajíc „od přírody“, kterou lze sice zapojit do rozvrhů jako složku či součást, ale která není zdrojem onoho „překročení“ toho, co je dáno „původně“, tj. FYSEI („od přírody“). V tomto smyslu nelze připustit žádné elementární částice („elementy“, STOICHEIA), které by takového „překročení“ nebyly schopny. Předpoklad takových „mrtvých“ částic, které by bylo možno jen zvenčí sestavovat, je už metodicky pochybená a je třeba jí kriticky čelit a odmítnout ji. Právě reaktivita je charakteristická pro všechna pravá jsoucna, což jsou vnitřně integrované události, tj. události-jeoucna, která se vyznačují onou dvojí stránkou, totiž svým vnějškem a svým nitrem, přičemž nitro je tou branou, otevřenou vůči tomu co (zatím nebo vůbec) není dáno, není „jeoucí“, ale v „synergii“ s čím je možno danému jsoucnu udělat krok nad sebe resp. se dostat do situace, v níž „stojí ven ze sebe“. Tady je zapotřebí značné opatrnosti ve formulacích či spíše v přesném myšlení, neboť docela zvláštním, ale rozhodujícím úkolem je chápání tzv. „akce“ jeho cesty, jíž subjekt konstituuje, resp. rekonstituuje sám sebe. Proto je třeba považovat užití termínu „synergie“ jen jako předběžné a prozatímní, neboť dále nelze nekriticky stavět na neprozkoumaném a nedoloženém předpokladu, že musí jít vždy o ERGON, tedy dílo, výsledek akce. K pozornosti nás musí nabádat už to, že nepředmětné výzvy (apely), na něž má (a za jistých okolností a v jistém rozsahu může) „reagovat“ pravé jsoucno, nemohou být chápány jako „akce“ či „aktivity“.

(Praha, 031224-3.)